

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică

Domnului Iulian RUSU
Director al Centrului Național
Anticorupție

Stimate domnule Director,

Prin prezenta, Vă informăm că Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a adoptat Decizia CSN 10 nr. 221 din 22.06.2023 cu privire la inițierea evaluării ex-post de impact a Legii nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale (se anexează).

În scopul efectuării evaluării ex-post a Legii prenotate solicităm să acordați asistență necesară și furnizarea informațiilor dlui Ion ȘPAC, membru al Comisiei și dlui Igor Fondos, consultant principal, cu informarea persoanei desemnate din partea entității responsabile de cooperare.

Potrivit Planului de evaluare ex-post, parte componentă a Deciziei Comisiei finalizarea procesului de evaluare ex-post de impact și aprobarea raportului este noiembrie 2023.

Pentru a eficientiza colectarea informațiilor necesare pentru perfectarea Raportului corespunzător, se anexează Lista întrebărilor/subiectelor orientative, care poate fi pe parcurs modificată/completată reieșind din necesități.

Pentru a avea o viziune complexă asupra acestui proces, considerăm oportun ca perioada de verificare să fie 2021-sem.I 2023.

Termenul limită de prezentarea informațiilor pe marginea listei întrebărilor/subiectelor din anexă - **1 noiembrie 2023**.

Anexă: Lista întrebărilor pentru procesul de evaluare ex-post de impact.

Cu respect,

Lilian CARP
Președintele Comisiei

LISTA ÎNTREBĂRILOR/SUBIECTELOR
(evaluării ex-post de impact a Legii nr. 325/2013
privind evaluarea integrității instituționale)

1. Stabilirea dacă scopul actului normativ a fost realizat și dacă în procesul de implementare au apărut unele consecințe neprevăzute sau negative care au influențat atingerea scopului prezentei legi.
2. Identificarea/stabilirea impactului economic, social, sau de altă natură la implementarea actului normativ.
3. Existența dificultăților în procesul de implementare a actului normativ și identificarea cauzelor care generează inaplicabilitatea actului normativ.
4. Stabilirea necesității măsurilor de ordin juridic, procedural, material și financiar, inclusiv uman pentru a consolida instrumentul de evaluare a integrității instituționale.
5. Identificarea bunelor practici internaționale în domeniul de aplicare a legii respective.
6. Generalizarea informațiilor din rapoartele de evaluare și stabilirea gradului de implementare a măsurilor anticorupție prevăzute de art. 5 alin. (2) din Legea nr. 325/2013, inclusiv a nivelului de asigurare a climatului de integritate instituțională.
7. Modul de informare a entităților evaluate cu privire la rezultatele evaluării integrității instituționale.
8. Examinarea rezonabilității termenului de 3 zile lucrătoare de transmitere a raportului privind rezultatele evaluării integrității instituționale din momentul definitivării lui este unul rezonabil.
9. Criteriile de selectare a entității publice pentru a fi supuse evaluării integrității instituționale.
10. Câte instruirii au fost realizate în domeniul dat și cine au fost beneficiarii/entitățile.
11. Câte instruirii a beneficiat CNA pentru perfecționarea capacităților în domeniul evaluării integrității instituționale.
12. Nivelul de acces CNA la registre de stat/baze de date și alte informații în procesul de evaluare a entităților și dificultățile înregistrate.
13. A fost asigurată publicarea pe pagina web oficială a CNA a versiunii depersonalizate a tuturor rapoartelor privind rezultatele evaluării integrității instituționale.
14. Termenul și condițiile de publicare a versiunii depersonalizate a rapoartelor privind rezultatele evaluării reglementate la art.18 alin.(6) din Legea 325/2013 sunt rezonabile/aplicabile.
15. Care este impactul nepublicării versiunii depersonalizate a raportului, concomitent cu transmiterea raportului privind rezultatele evaluării integrității instituționale entității publice.
16. Cum este asigurată integritatea instituțională a testorilor și dacă sunt supuși controlului special.
17. Identificarea și descrierea riscurilor profesionale ale testorului de integritate profesională, precum și măsurile de stimulare și protecție a acestuia.

18. Descrierea riscurilor tipice și specifice corupției identificate în cadrul procesului de evaluare și factorii care îi generează
19. Sistematizarea informației cu privire la incidentele de integritate admise de agenții publici din rapoartele de evaluare.
20. Descrierea procedurii de sistematizare a rezultatelor testelor de integritate după aprecierea acestora: pozitiv, negativ sau neconcludent.
21. Numărul certificatelor de cazier privind integritatea profesională eliberate.
22. Descrieți care sunt drepturile și libertățile fundamentale ale omului care pot fi afectate de riscuri de corupție identificate în procesul de evaluare.
23. Numărul recomandărilor formulate în procesul de evaluare a integrității instituționale pentru fiecare entitate evaluată.
24. Câte planuri de integritate au fost adoptate ca urmare a evaluării integrității instituționale și care sunt entitățile.
25. Care este nivelul de implementare a Planurilor de integritate aprobate de către entitățile evaluate.
26. Câte evaluări repetate au fost efectuate și la care entități.
27. Care au fost consecințele rezultatului negativ al testului de integritate profesională.
28. Câte teste de integritate profesională au fost contestate și care este rezultatul contestării acestora.
29. Care este impactul evaluării integrității instituționale asupra proceselor social-economice.

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică

DECIZIE

cu privire la inițierea evaluării ex-post de impact a
Legii nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale

În temeiul art. 27 alin. (1) din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996, pct. 4.1. din Metodologia de evaluare ex-post privind implementarea actelor normative, aprobată de Biroul Permanent prin Hotărârea nr. 2/2018, Hotărârea privind aprobarea Planului de evaluare ex-post a actelor normative pentru anul 2023 și Planul de control parlamentar al Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică pentru anul 2023, aprobat la 2.03.23, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică adoptă prezenta decizie:

1. Se inițiază evaluarea ex-post de impact a Legii nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale.
2. Deputatul și consultantul responsabil pentru efectuarea evaluării ex-post de impact sunt: Ion Șpac și Igor Fondos.
3. La efectuarea evaluării ex-post de impact urmează să fi utilizate informațiile de la Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Informații și Securitate și alte autorități de rigoare; raportul de evaluare ex-post juridică efectuat de către Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului; informația de la Direcția Studii Parlamentare privind experiența internațională; informațiile obținute de la organizații independente și ONG-uri și alte resurse utile.
4. Centrul Național Anticorupție și Serviciul de Informații și Securitate, în calitate de autorități responsabile de implementarea Legii nr. 325/2013 vor acorda asistență echipei responsabile de efectuare a evaluării ex-post, precum și desemnarea persoanelor de contact responsabile pentru acest proces.
5. Colaborarea cu organizații independente și ONG-uri în vederea acordării asistenței și furnizării de informații aferente evaluării ex-post de impact.
6. Se aprobă Planul de evaluare ex-post de impact (se anexează).

Lilian CARP
Președintele Comisiei

Aprobat
la ședința Comisiei
din „21”, iunie 2023

Lilian CARP
Președintele Comisiei

PLANUL DE EVALUARE EX-POST DE IMPACT A LEGII NR. 325/2013 PRIVIND EVALUAREA INTEGRITĂȚII INSTITUȚIONALE

1.	ARIA EVALUĂRII DESCRIEREA ACTULUI NORMATIV EVALUAT	Legea nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale Scopul legii. Scopul principal al legii este prevenirea corupției în cadrul activității organelor de drept și a sistemului de autorități publice care funcționează în republica Moldova și sunt expuse unor riscuri sporite de coruptibilitate. Scopul secundar al legii constă în asigurarea activității entităților publice într-o manieră corespunzătoare principiilor și criteriilor bunei guvernări, sporirii probității morale a agenților publici și a prestigiului autorităților publice. Prin urmare, evaluarea integrității instituționale se realizează în scopul: a) sporirii responsabilității conducătorilor entităților publice și organelor de autoadministrare pentru dezvoltarea, menținerea și consolidarea climatului de integritate profesională în cadrul entităților publice; b) asigurării integrității profesionale a agenților publici, prevenirii și combaterii corupției în cadrul entităților publice; c) identificării, evaluării și înlăturării riscurilor de corupție din cadrul entităților publice; d) creșterii numărului de denunțuri privind manifestările de corupție „admise de către agenții publici.
3.	DEFINIREA MOTIVELOR EVALUĂRII	Scopul și obiectivele evaluării sunt stabilite în conformitate cu prevederile pct. 2.6.8 și pt. 2.6.9. din Metodologia de evaluare ex-post privind implementarea actelor normative. Scopul evaluării reprezintă evaluarea în întregime a Legii nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale, prin stabilirea gradului de implementare a normelor legii respective, în special prevederile normelor care urmau a fi executate în termeni, precum și concretizarea aplicabilității legii date în baza actelor normative subordonate. Destinatarul actului normativ: Ținând cont de scopul și obiectivele legii prenotate care reglementează un spectru de măsuri preventive orientate spre diminuarea vulnerabilităților și riscurilor

	de corupție din cadrul autorităților publice, care au impact asupra drepturilor și libertăților persoanei și asupra interacțiunii între diverse autorități destinatarul legii date, iar implementarea legii date sunt în sarcina Centrului Național Anticorupție și Serviciului de Informații și Securitate în calitate de tester, aceste autorități sunt destinatarii direcți, iar entitățile publice supuse evaluării în calitate de destinatari secundari. Obiectivul 1: Identificarea gradului de acțiune a cadrului normativ privind evaluarea integrității instituționale. Obiectivul 2: Stabilirea existenței dificultăților și problematica în procesul de implementare a Legii nr. 325/2013 și identificarea cauzelor care generează inaplicabilitatea parțială / totală a actului legislativ evaluat. Obiectivul 3: Experiența internațională privind evaluarea integrității instituționale Obiectivul 4: Examinarea dacă au fost adoptate/aprobate actele normative necesare implementării Legii nr. 325/2013 și a necesității de a modifica Legea prenotată și/sau a cadrului normativ conex.	4. DEFINIREA ASPECTELOR CHEIE AL EVALUĂRII	
5. PERIOADA DE EVALUARE	Activități activități aferente Obiectivelor 1-4, inclusiv: - Activități organizatorice (analiza și identificarea surselor de informații, identificarea implementatorilor și părților interesate, identificarea surselor și datelor necesare) - examinarea impactului juridic, politic, social, economic, etc. al actului normativ; - stabilirea dacă scopul și obiectivele actului normativ au fost realizate sau sânt în proces de realizare; - evaluarea eficienței actului normativ din punctul de vedere al resurselor materiale, financiare și umane, inclusiv consecințele reglementării (costurile și beneficiile); - examinarea dacă actul normativ a avut consecințe neintenționate – economice, sociale, sau de altă natură; - stabilirea dacă există dificultăți în procesul de	Perioada 1 iulie - octombrie	Responsabil Deputatul Ion ȘPAC Consultantul principal Igor Fondos

	implementare a actului normativ; - identificarea cauzelor care generează inaplicabilitatea actului normativ; - stabilirea dacă sunt necesare măsuri pentru a îmbunătăți mecanismul prevăzut de lege - verificarea dimensiunea armonizării actului normativ cu legislația UE; - solicitarea de la Direcția studii parlamentare de efectua o cercetare privind experiența internațională privind evaluarea integrității instituționale; - examinarea analizei ex-post juridice la legea prenotată pentru: identificarea faptului adoptării și aplicării cadrului juridic secundar; dacă legislația primară și cea secundară sânt puse în aplicare în modul cel mai eficient; examinarea dacă actul normativ a fost supus controlului de constituționalitate, ș.a.	noiembrie	
	Activități de definiție: - prezentarea proiectului Raportului de evaluare ex-post de impact; - consultarea proiectului cu autoritățile de rigoare; - Examinarea Raportului de evaluare ex-post de impact în cadrul ședinței Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică; - Aprobarea Deciziei Comisiei pe marginea Raportului respectiv.		Deputatul Ion ȘPAC Consultantul principal Igor Fondos